

SLOVENSKI NAROD.

izhajal vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dožele za vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila se plačuje od peterostopnje potit-vrste po 12 h., če se omanilo enkrat tisk, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tisk. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pripadku. — Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Marodna tiskarna“ telefon št. 85.

O 35letnici „Slovenije“.

Tempora mutantur!

V dobi narodnega probujenja, v časih, ko je slovenski narod še popolnoma tičal v okovih nemškega birokratizma in je narodna zavest jela preverati našo tedanje inteligenco, so odlični možje, krepki narodnjaki, na Dunaju, v središču preporoda avstrijskega življa, zasnovali slovensko društvo »Slovenijo«. Sveži njeni duh, hrepenenje po narodni osamosvojitvi se je razširjal po slovenskih zemljah, mladi in idealni »Sloveniani« so trošili nove nauke, bodovali sami sebe k narodnemu delu, nosili vzvišene cilje v domača mesta, v mlačne slov.družbe.

Spremenilo se je mnogokaj od tedanje dobe do današnjih dni. Naš malo narod se je začel zavedati svojih, dasi skromnih, pa tem krepkejih sil, spoznal je vrednost svojega jezika, v slovenski inteligenci je zavetela narodnostna ideja, prebit je bil led, ki je do tedaj kril našo lepo zemljo in razumnik pretresujejo vprašanje, kako pomoći ljudstvu, da si ohrani narodno individualnost in svojo življensko eksistenco. Iz »Slovenije« so prihajali sveži vetrovi, prišlo je spoznanje, da treba Slovencu v prvi vrsti lastne samostojnosti v vsakem oziru. Nazore, ki so si jih pridobili mladi akademiki na prostih visokih šolah, so kot zreli možje presajali na domačo grudo, in čim krepkejše korenine je dobivala napredna ideja, tembolj je rastla zavednost, tembolj pa so se jeli vzdigovati reakcionarni elementi, ker so začutili svojo propast tam, kjer ponosno dviga svoje perutni napredek in svoboda. Zadeli sta se dve različni močni strugi in že se bije boj na celi črti. Zmagati mora končno razum, vodilna moč vsega stvarstva.

Po tem kratkem vpogledu v razvitek našega narodnega življenja že spoznamo, da je bila naloga »Slovenije«, kakor vseh akademičnih društev, takrat popolnoma različna od te,

ki si jo more staviti družba mladih akademikov v sedanjem času. Časi, v katerih je »Slovenija« stopala aktivno v politično življenje Slovencev, so minuli, zrela inteligenco, zavedna svojega pokolenja, je prevzela skrb za narodno gibanje in mi dijaki ji le-to brez strahu za bodočnost mirnim srečem lahko prepustimo. Bolj ko kdaj pa nalaga narodna dolžnost našim akademičnim društvom edino nalog: vzgajati, izobraževati ter utrjati značaje. Naša generacijo čakajo strastni boji. Reakcijonarni kolos, vsa duhovščina s sebičnimi posvetnjaki, s stotimi glavami in nenasitnimi žrelci, napenja vse moči, laž, hinavstvo, tiranstvo, da izruje to, kar so dobrega zasadili v našo zemljo bojevniki za sveto stvar narodne svobode. Le krepki značaji, neomahljivi borilci utegnejo klerikalizmu iztrgati žrtev, po kateri hrepeni. In v teh časih je »Slovenija« pozabila na svojo nalogu, zavrgla je prapor svobode, ki je toliko let zmagoval plapolal nad njo, zavrgla je ideale, kojih bi se naj oprijela z vso močjo svoje častitljive tradicije. Vsprejeli so sedanji »Sloveniani« one nazore, ki karakterizujejo mlačno štajersko politiko, proti kateri protestujejo že tudi v Štajersku odločni in dobrì rodoljubi. — Na umetni način hočejo premostiti velikanski prepad, ki loči narodno samostojnost in rimske hlaščevstvo, ne da bi mislili na to, da jih klerikalizem nepripravljeni počasi, ampak sigurno zgrne pod svojim črnim plaščem, pod katereim mora ugasniti vsak samostojjni čut. Postala je središče štajerskih politikov, mesto da bi bila ostala središče slovenske mladine, hrepeneče po svobodi in napredku! Niti to jim ne bode odprlo oči, da se pripravlja »Danica«, klerikalni izmeček »Slovenije«, na slavnostno praznovanje desetletnice! Rdečica sramu mora obliči vsakega slovenskega dijaka, če pomisli, da se širijo reakcijonarne ideje v tolikem obsegu med akademično mladino!

In »Slovenija« praznuje v sedanjem času 35letnico svojega obstanka pod tako zastavo! Mlačnost, neodločnost, nedosegljnost so njena karakteristika, pri tem pa jo osnažuje še apatija, celo direktno nasprotstvo proti vsemu, kar je liberalno, kar je svobodomiselno. Njim lastne puhle fraze o narodnem radikalizmu in o pozitivnem delovanju se čujejo kakor izgovori, da so postali politični kimovci, brez stremljenja po neodvisnosti duha. Zašli so v velikansko zmoto, da pod praporom svobodomiselnih idej ni mogoč razvitek in da zahteva »realna politika njihova, da stoje nad strankami, bolje, da udrihajo po napredni kranjski stranki. Zapri so oči, da ne vidijo nevarnosti, ki preti od klerikalne strani slovenskemu narodu, odprli so srce naukom brezvestnežev, ki pridigujejo slogo, slogo, ki bi zagotovila za bodočnost farovžem kruto nadvlado nad slovenskim ljudstvom. Neka rezanica: malo narodnosti, malo pozitivnega delovanja, malo radikalizma, prav malo napredka, to so njihovi politični nazori in nedosledni so dovolj, da se s takim orojem bojujejo proti stranki kranjske inteligence. Smejali se bodo sami sebi, ko vstopijo v resno življenje, na bojno torišče in spoznajo klerikalno laž in hinavstvo. Vendar pa je neodpustno, da v teh časih propagirajo svoje zmedene ideje, saj je šibkim značajem kaj lahek skok iz sedanja »Slovenije« v »Danico«. In naj vočigled razmeram na naših gimnazijah, kjer se konsekventno dijaki umetno odvajajo od naprednih idej »Sloveniani« še nekaj let propovedujejo o »pozitivnem« delovanju in udrihajo čez »liberalce«, prišedšim ne bode težko izbirati med obema društvoma. Petdesetletnico pa bodo obhajali pod protektoratom Šukljetovim, ako bodo takrat še klerikalec. Zašli so namreč že precej daleč. Ob priliki praznovanja svoje petinidesetletnice so bili že taku tankovestni v političnem

oziru, da niso na svojo slavnost povabili »Save«, društva svobodomiselnih dijakov na Dunaju, ker bi bili morali po svojem mnenju v tem slučaju povabiti tudi klerikalno »Danico«. Sapienti sat!

Spominjali smo se »Slovenije«, ki živi ob svojih tradicijah potuhnjeno naprej, da informiramo, kogar zanimala dijako življenje ter da pribijemo žalostno resnico, da med večino slovenskega dijaštva v »Sloveniji« za trenutek ni več onega svetega navdušenja za napredek in duševno svobodo, ki je bil včasih najlepši značaj slovenske mladine. Mo.

Vojna na Daljnem vztoku.

Nov napad na Port Artur.

Japonska vlada je baje ukazala, kakor smo že poročali, admiralu Togu, da mora 1. marca Port Artur na vsak način napasti in ga — vzeti. Doslej še ni bilo nikakih vesti z Daljnega vztoka, ki bi javile, da so Japonci 1. marca res znova napadli Port Artur, da, nekateri časopisi so celo trdili, da se je japonsko brodovje sploh umaknilo izpred ruske trdnjave, ker se je izkazalo, da je v doglednem času vsak napad nemogoč, ker je nastal na morju velik vihar in snežna burja. V nasprotju s temi domnevami pa poroča »Daily Mail«:

Zjutraj ob 6. uri dne 1. marca se je posrečilo japonskemu brodovju, katero se je približalo Port Arturu, izvabiti ruske ladje na morje iz venstre daljave trdnjavskih baterij. Ruske križarke so vdrlje za japonskimi torpedovkami in tako zašli v nastavljeno jim past, kjer so jih od dveh strani napadle japonske vojne ladje. Vnel se je ljut boj. Na ruski strani ste bili dve ladji močno, ena pa neznatno poškodovana. Japonci pa so trpeli še večje izgube. Brzjavka javlja, da so Rusi po-

topili tri japonske ladje. Japanci pa so razen tega še deloma valed svoje krvide izgubili še nadaljnji dve ladje. Dve japonski ladji ste se namreč hoteli istočasno vsaka od svoje strani zaleteti v neko rusko križarko. To so pa Rusi zaznali in dočudila križarka se je jadro umaknila, desar pa japonski ladji zradi goste megle niste opazili. Meneč, da je še ruska križarka vedno na prejšnjem mestu, zagnali ste se druga ob drugo, da ste bile obe hudo poškodovani in da ste se najbrže potopili. Naglaša se, da je bil pri napadu ob 6. uri zjutraj tak mrak in tako gosta megla, da ladje niti signalov niso mogli razločevati. To poročilo »Daily Mail« bo najbrže resnično, zlasti kar se tiče japonskih izgub. Ta list je namreč znan kot Japonec silno naklonjen, ki prav rad, ako je le mogoče, priskriva japonske izgube. V tem slučaju pa priznava, da so bile ruske ladje samo poškodovane, dočim so Japonci izgubili v boju kar petero vojnih ladij. Ako že »Daily Mail« poroča o tolifikih izgubah, potem se pa prav lahko trdi, da so bile japonske izgube dejansko še veliko občutnejše in da so bili Japonci naravnost poraženi. V tem domnevovanju nas še potrebuje poročilo, katero so dobili »Narodni Listy« brzjavnim potom preko Petrograda iz Irkutska v Sibiriju, glasom katerega so došle tjakaj vesti iz Port Artura, da so bili Japonci strašno poraženi. Sedaj nastane vprašanje, kedaj je to bilo? Ali se je to zgodilo 1. marca, kakor poroča »Daily Mail«?

Morda je pa ta napad identičen z onim, o katerem se je poročalo, da se je izvršil dne 29. februarja!

LISTEK.

O razstrelivih.

(Dalej.)

V praksi se ne napravlja tudi danes dosti drugače razstrelni bombaž. V večjo lončeno posodo se vlije na pr. 100 gr solitrove kislino, (visoko koncentrovane s specif. težo vsaj 1.52.) Potem se primeša 300 gr koncentrirane žveplene kislino, premeha dobro kislinsko zmes, in končno položi primerno množico očiščenega, razmačnegra bombaža za 5 minut vanjo, toliko, da se je do dobrega napije. Po preteklu petih minut se odcedi tečina, kolikor je ni bombaž še popil, strani, bombaž pa se pusti stati v pokriti posodi še 24—48 ur. Potem se bombaž do dobrega zmije, in stvar je gotova.

Tak bombaž pa bi se jako hitro razkrojil, in prišlo bi do silnih eksplizij, če bi se iz njega ne spravilo zadnje trohice nekdanjih kislín. Zato ga je treba po 8 in več tednov še prati in namočenega imeti v tekoči vodi. Potem se stoprva lehko reče, da ni nevaren. A tudi s takim bombažem, je treba rav-

nati kako previdno. Za to ga tudi v nobeni tovarni popolnoma ne posuše, ampak hranijo ga v cinkastih posodah več ali manj še mokrega.

Razstrelni bombaž je podoben nadvini bat, samo malo bolj rumenkast je, preperel je, in šumi med prsti. Ako ga užgeš s užigalko, zgori z visokim oranžastim plamenom. Vrzi ga na razbeljeno železo, in čul boš pok. Dima ne dela skoro nič, tudi žlindre ne pušča dosti. Vročina, katero provzroči, je tako nizka; vname se pri 182° C, — a dalj časa segrevana ne prenese trajno niti ne temperatur nad 45° C, in prične se razkrojati. Ako udariš s kladivom po bombažu eksplodira, vendar navadno samo na zadetem mestu.

Ta bombaž rabijo predvsem za polnitev granat, šrapnelov in torpedov. V to svrhu pa stlačijo bombaž s posebnimi stroji tako močno skupaj, da je potem podoben kockam iz nalimanega papirja, kožuhovine ali kaj takega.

Prvo tovarno za razstrelni bombaž je ustanovila Avstrija l. 1853 v Hirtenbergu pri Dunaju. Ali že 8 let pozneje se je prigodila ondi strašna eksplozija, ki je uničila celo tovarno. Od tedaj se tega bombaža ne izdeluje več v Avstriji,

četudi je njegova fabrikacija manj nevarna kakor ona nitroglycerina in njegovih zmesi.

V zaprtem prostoru eksplodira razstrelni bombaž z veliko vhemenco in moč njegova vsaj ni manjša nego dinamita, da, v mnogem oziru ga celo prekaša. Kako strašne so posledice take eksplozije, je razvidno če se spomnimo torpedovih razstrelb pred nekaj tedni na ruskih ladjah, kjer se je za vsak torpedo rabilo približno le 90 klgr. bombaža, in če pomislimo, da so eksplozije nastale ob steni, a ne v srednji ladji, torej na sorazmerno ne bogovekako zaprtem in utezenem prostoru.

Predno preidemo na moderna razstreliva moramo izpregovoriti nekaj besedij glede njihovega učinkovanja. Kakor smo že omenili, ni egalno, ali se kake eksplativno sredstvo v krajšem ali daljšem tempu razvname in razspe, kajti premoč raste s hitrostjo razpoka, ker se v trenutku takoreč napravi ogromna množina visoko razžarenih plinov, katerih pritisku se nima časa izogniti, udati ali prenesti ga nikak material. Zato ločimo razstreliva v 3 vrste: prva so eksplativne snovi v ožjem pomenu, (uporabljene za strelenje iz pušk in topov),

druga so brizantna, a tretja fulminantna. Fulminantne snovi so kot razstreliva sama na sebi radi ogromne svoje nevarnosti oziroma občutljivosti neporabne, in iz prakse povsem in po vsej pravici izključene. Pač pa jih uporabljamo kot inicijalno (začetno) netilo, kot snovi, s katerimi stoprva učigamo prava razstreliva, kot bombaž, dinamit in druge. Te snovi imajo nadavno vse visoko plamensko temperaturo, drugi pa vsled svoje fulminantne-bliskovne eksplozije skrajno pretejejo molekule po njih užganega razstreliva.

Med fulminate prištevamo: pokalno živo srebro, srebro, zlato in še nekaj drugih manj znanih snovi, med katerimi naj omenimo jodov dušik, ki je tako eksplativna tekočina, da se vsaka njegova kaplja sproti razpoči, če pada meter visoko na tla.

Pokalno živo srebro se napravlja iz navadnega živega srebra pod vplivom visoko koncentrirane solitarjeve kislino in alkohola. Jako občutljiva snov je, bele barve, mnogokrat v svilenih kristalih, zelo strupena, in pomešana s primesmi precej znana — saj polnijo živo navadne kapselne za patronne in puške. Pri 180° C se razvname in razleti se silnim pokom.

Pokalno srebro je še dosti občutljivejše, da, tako občutljivo, da se ga v tehniki nikjer ne rabi, uporablja ga k večjemu v najuznatejših množicah za pokalne igrače, pokalne kroglice (Knallerben) itd. Pokalno živo srebro je dvojno: Howardovo, ki se napravlja, kakor pok. živo srebro, in Berthelotovo, ki je kemično sreberni nitrid (Ag₃N) in se napravlja iz srebrnega oksida in amoniaka. Berthelotovo pokalno srebro je radi svoje občutljivosti sploh izključeno od vsake uporabe. Razpoloči se namreč udarjeno celo pod vodo, in — mokro, če se ga dotakne z gosjim peresom.

Najbolj v rabi je, ker je sorazmerno še najmanj občutljivo, pokalno živo srebro. Ž njim polnijo večje ali manjše kapselne, kakor že to zahteva dotično razstrelivo, in množica, katera naj se razvneti. Posebno pa se porabljajo pri dinamitnih patronah, katere ima nalogo s svojo eksplozijo spraviti do eksplozije. Užiga se jih s posebnimi netilci, ali s tlelom (posebno prepravljeno bombaževino, ali vrvjo, ki pravčasno tli,) ali z nakovalem, ki se sproži in ubije kapsel, ali v novejšem času, in pri velikih razstrelbah z elektriko.

(Konec prih.)

Okolnosti že kažejo na to! Pri tem napadu so bile baje poškodovane ruske križarke »Askold«, »Novik« in »Bajan«, kar bi se vjemalo s poročilom »Daily Mail«. Ker so vesti o spopadu dne 29. svečana zamolčale japonske izgube, je skoraj gotovo, da se nanaša »Daily Mail«-ovo poročilo na dogodek dne 29. svečana, ne pa na nov napad dne 1. marca. Pa naj že bode kakorkoli, naj se je zgodilo ta ali oni dan, gotovo je le, da so bili pred Port Arturjem poraženi Japonci, ne pa Rusi, kakor so židovske novine hotele javnosti navesti!

Položaj v Port Arturju.

Že včeraj smo poročali, da slike Angleži položaj v Port Arturju za nevzdržljiv, zlasti že baje sedaj vlasta v trdnjavi veliko pomanjkanje živil in — streliva. Prorokuje se torej, da mora Port Artur v najkrajšem času priti Japoncem v pest. Temu mnenju se pridružuje tudi »Schles. Zeitung«, v kateri piše baje neki strokovnjak tako-le: »Položaj Rusov v Port Arturju je nevzdržljiv. Ker se poškodovani »Retzwan«, ki zapira velikim ladjam ozek vhod v pristanišče, ne more popraviti (?) in spraviti z mesta, je isti edina oklopnička, ki se kot stojeda trdnjava more udeležiti boja; vse druge ladje so ujete (?) in v vsakem slučaju za nadaljni boj izgubljene (?). O torpedovkah se do slej sploh še ni govorilo, iz česar se mora sklepati, da nimajo potrebnega streliva. Ostanejo torej še samo tri križarke, s katerimi lahko Rusija razpolaga, to so »Bajan«, »Novik« in »Askold«, ki se pa tudi ne morejo mnogo upoštevati, ker so bile baje vse te križarke v zadnjem boju z Japonci močno poškodovane.« Tako in slično pišejo vsi Rusi sovražni listi. Temu nasproti pa konstatičijo ruski listi, da je položaj v Port Arturju sicer nevaren, a da so vsak dan šance večje, da se bo posrečilo sovražnika popolnoma in trajno nagnati izpred Port Arturja. Z ozirom na trditev, da je portarturska trdnjava preslab, da bi se mogla uspešno in dlje časa braniti pred Japonci, pišejo »Novostic«, da je Port Artur najmočnejša trdnjava na svetu. Naglaša se tudi, da v Port Arturju nimajo niti dovolj živil, niti dovolj streljiva, da bi se mogli dlje časa držati pred japonskimi napadi. A tudi to ni res! »Národnim Listom« se namreč uradno poroča iz Petrograda, da je Port Artur prekrbljen z vsem potrebnim najmanj za eno leto! Iz tega je razvidno, da so vse neugodne vesti o položaju v portarturski trdnjavi proste bajke, ki so se rodile iz razgretih možganov angleških in nemških časnikarjev in izšle iz pobožnih želj vseh sovražnikov Rusije.

Japonske izgube.

Iz Londona se poroča, da je došla v Nagasaki japonska ladja, ki je imela na krovu 71 ranjencev, med

temi šest strojvodij z ladij »Ideumo-Kasumi« in »Šikišima«. Japonska križarka »Nitaka Tion« je bila pred Port Arturjem tako močno poškodovana, da je obtičala, kakor angleški listi poročajo, v bližini Čufua ob izlivu reke Namijang in da ji ni rešitve. Druga japonska križarka pa je obtičala v pristanišču Čemulpo, ne da bi se mogla popraviti, kakor poroča »Daily Mail«, »Daily Telegraph« pa se javlja izpred Port Arturja, da so tamkaj našli eno potopljeno japonsko uničevalko torpedovk in eno torpedovko. Dasi torej Japonci svoje izgube na vse načine prikrivajo in se trudijo, da bi spravili med svet sama poročila o japonskih zmaga in ruskih izgubah, vendar se jim ne posreči, da bi vse zakrili, zakaj pogompa pa le pridejo v javnost vesti, ki nam vsaj približno povedo, koliko so Japonci trplji v bojih pred Port Arturjem.

O bojnih pripravah na Koreji.

Japoncem se je baje posrečilo, kakor se javlja iz Čufua, se izkrcati v Hwanghu, kjer imajo že zbran močan pehotni oddelok. Japonska monarica se sedaj konstantno zadržuje v zalivu Prince Jerome med Čemulpom in Asanom. V Čemulpu dohajajo vsak dan japonski parniki z živil in streljivom. Vendar pa Koreci nikakor niso Japoncem takonaklonjeni, kakor se vobče misli. Skoro bi se lahko nasprotno trdilo! Prebivalstvo v severni Koreji celo dejansko stoji na strani Rusov in jim pomaga. Stalno japonsko brodovje pred Čemulpom se sedaj poveča na 12 oklopnic in križark.

Vsi vojni poročevalci naglašajo, da bo v kratkem večja bitka v severni Koreji med Pjengjangom in Andžuom, kjer so se že v nedeljo spoprijele sovražne predstaze. Rusi so še samo 100 milij odaljeni od Pjengjanga, kjer so Japonci vzboreni. Mesto samo so Japonci močno urdili. Guverner mesta Pjengjang je z vso korejsko posadko pobegnil, čim so se mestu približali Japonci. Tudi drugo prebivalstvo je zbežalo, da je mesto kakor izumrla Takisto pa so Rusi že tudi zasedli mesto Andžu, kakih 200 km od Pjengjanga, in dali zapreti mestnega glavarja, ker je bil na sumu, da skrivoma podpira Japonce. Vsekakor se torej kaže, da se bodela sovražni armadi že skoro merili v večji bitki na suhem, vsaj tako se na Japonskem vobče pričakuje. Velike preglavice dela Japoncem konjeništvo, katero se je poizpovedi Japoncev samih izkazalo za popolnoma nesposobno.

Ruska eskadra v sueškem prekopu.

Rusko brodovje v sueškem kanalu ima nalogu, vse ladje, ki preskrbujejo Japonsko s premogom, poloviti. Dejansko so Rusi že več ladij zajeli, vsled

česar so dobili Rusi v pest več tisoč ton premoga. Rusija ima agente v vseh pristaniščih, ki jo natančno obveščajo o vsaki taki ladji. Ruske križarke pa ne patrulirajo samo v sosednjem kanalu, ampak celo v Atlantskem morju. Križarka »Avrora« je odplula na Kreto, torpedovke pa proti Alžiru, kjer bodo prešale na ladje, ki bi bile določene na Japonsko in bile obložene z vojno kontrebando.

Zopet bajke...

Iz Londona dohaja vest, da se nahajajo pred Čemulpom ranjeni Rusi v japonski bolnišnici, kjer so jako zadovoljni. Ti Rusi baje pripovedujejo, da že dva meseca niso dobili nobene plače. Med bojem so se njihovi častniki umaknili na zavarovanata mesta, kateremu vzgledu je vedno sledilo tudi moštvo. Valed tega so topovi skoro obmolknili, ker so izvezli izpred topov topničarji, katere so drugi vojaki s silo moralni pritrirati na svoja mesta! — K tej vesti samo priponimo, da je nesramna laž in se je samo čuditi, da si Angleži to lažjo upajo na dan, ko so vendar vse povelenjki pred Čemulpom za časa boja zasidrali angleških, francoskih in italijanskih ladij oficijelno poročali, da so se Rusi borili kakor levi z naravnost heroično hrabrostjo, da jih je vse moralno le občudovati!

Realci na vseučilišču.

Dunaj, 2. marca. Naučni minister vitez Hartel si prizadeva, da bi se realci pripustili k vseučiliščnim študijam. Seveda še ovirajo za sedaj tak projekt velike pedagoške in finančne težkočete. Naučni minister je vprašal za mnenje profesorske zborne vseh avstrijskih vseučilišč. Najbolj se tej nakani upirajo zastopniki medicinske fakultete ter zahtevajo, da morajo realci dokazati znanje nele latinščine, temuč tudi grščine. Pristopnejši tej ideji so juridični profesorski zbori, ki ne zahtevajo znanja klasičnih jezikov, pač pa dokaz o filozofsni propedevtiki kot predvajji za logično mišljenje in sklepanje. Naučni minister hoče to vprašanje vsekakor dognati ter skliče v ta namen skupno konferenco vseh kompetentnih šolskih poročevalcev. Pri tem posvetovanju se določi, ali se naj glede klasičnih jezikov zahteva od maturantov na realki še tozadenvi naknadni izpit ali pa se naj že v realku vpeljejo ti predmeti.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 2. marca. Vlada je predložila razen že omenjenih zakonskih načrtov tudi pooblastilni zakon o ureditvi trgovinskih razmer z Nemčijo in Italijo, dalje zakon o zvišanju plač notarjem. Ministrski predsednik pa je obljubil, da se predložijo v kratkem času še drugi važni načrti, tako investicijska predloga, zakonski načrt o zvišanju plač uslužencem državnih železnic i. t. d. — Posl. Hollo je kritikoval

vlado, ki je prekral suvereniteto ogrske države, ko so bili ogrski ministri poklicani k ministrskemu svetu na Dunaj. — Ministrski predsednik grof Tisza je občirno odgovarjal predgovorniku glede pravic in delokroga delegacij in skupnih ministrskih posvetovanj. Posl. Hollo je v svojem govoru tudi povedal, da se lahko vsak parlament odpove svoji pravici odločevanja, le ogrski parlament tega ne sme storiti. To izjavo je porabil grof Tisza, da je mahnil po obstrukciji. Rekel je nameč: »Tudi jaz sem istega prepričanja, in zato želim ogrskemu parlamentu zagotoviti pravico odločevanja ter nočem dopustiti, da bi neznačna manjšina to pravico konfiskovala.« Nadalje je govoril o vojaškem programu ter ponovil obljubo, da bo v tem osiru izpolnil vse, kar je enkrat obljubil. Ker je ministrski predsednik imenoval kritiko posl. Holloja otročjo, je zahtevalo 20 poslancev iz opozicije zaključeno sejo, v kateri je poslanec Okoličany izjavil, da se bo javna seja moralna vselej zaključiti, kadarkoli bo ministrski predsednik žaljivo govoril. Končno so se v javni seji redile razne interpelacije ter se je seja zaključila.

Budimpešta, 2. marca. Resnoba političnega položaja se čuti po celi deželi. V sobotni ali v pone deljkovi seji pada kocka. Ako namreč obstrukcija ne odneha, umaknejo se vsi ravnokar vloženi zakonski načrti in ministrski predsednik bo predlagal, naj se izpremeni opravilnik. V novem opravilniku se poskrbi, da bo tehnična obstrukcija zoper državne potrebe nemogoča. — Predsedstvo liberalne stranke je pozvalo pismeno vse svoje člane, naj ostanejo od 3. t. m. naprej stalno v Budimpešti ter se udeležujejo budih bojev, ki se pripravljajo za deželo. — Grof Apponyi je sklical načelnike opozicijskih strank in skupin na posvetovanje, kako razviti boj proti grofu Tiszi, ne da bi se predele državne potrebe.

Turško - bolgarsko sporazumljjenje.

Carigrad, 2. marca. Zapisnik o sporazumljjenju med Turško in Bolgarsko se baje te dni podpiše. Turška se zaveže: 1.) da vse zaprte Macedonce pomilosti, 2.) da prekliče vse izjemne odredbe glede bolgarskega uvoza na Turško, 3.) da dovoli popolno prosto gibanje glede blaga in osebnega prometa med Turško in Bolgarsko in 4. se dovoli Bolgarom, da se smejo na Turškem naseljevati kjerkoli se jim zlubi. Bolgarska pa se zaveže napraviti Turški, da razpusti vse macedonske odbore ter ne dovoli, da bi se delale nove čete ter prestopale mejo. Končno se zavese obe državi vzajemno, da odpokličete z mej vojaštvu ter isto odpuščate domov. Pogoda se je sklenila na izrecno željo sultanov ter sta jo se

stavila bolgarski diplomatični zastopnik Načović in prvi sultanov tajnik maršal Zekey-paša. — V protislovju s to vestjo pa so veste iz Soluna, da neprehnomu prihajajo novi rekrutji iz Male Azije ter odhajajo v Albanijo.

Reforme v Vatikanu.

Rim, 2. marca. Sedaj ko reformirajo na Balkanu in na Ogrskem, tudi na papeževem dvoru ne smejo mirovati. Papež Pij X. izdejje celo vrsto naredeb, ki v kratkem izdejajo se bodo bavile z reformo vatikanske uprave. Pred vsem se odpravi več prelatskih kolegijev, ki nima majno nikakega pomena več, pač pa veljajo denar. Papež prevzame naslove vseh teh funkcij (votante di segnatura, referendari della segnatura papale, abbreviatori del parco maggiore itd.), da jih podeli pozneje raznim prelatom kot odlikovanja, toda brez — plače. Tudi o odpravi tribunala se že papež pogaja z določnimi državami, ki imajo v tribunalu svoje avditorje (Avstrija, Španija in Portugalska)

Občinski račun mesta Idrije za leto 1903.

Pri občinskem uradu je razpoložen od 26. p. m. račun za leto 1903 na vpogled. Iz tega posnemamo sledeče podatke:

Dohodki znašajo v skupni vsoti 299.556 K 86 h, ki se razdele: prebitek blagajne iz 1. 1902 180 K 16 h, tržne pristojbine 625 K 98 h, mestne klavnice 1213 K 40 h, druge 477 K 92 h. Najemščina za občinski lov 40 K, za porabo šolskega trga 16 K, najemščina občinskih poslopij 2088 K 33 h. Dohodki vodovoda 170 K. Za podpose se je prejelo 166 K 20 h, za odgonce 85 K 96 h, za vojaščino 162 K 23 h, za prodano gradivo 404 K 11 h, za tiskovine 5 K 06 h, za osebno dohodino 55 K 53 h, obresti drž. zadolžnic 109 K 20 h, 50% obč. doklada na neposredne davke 120838 K 24 h, 15% na užitino 4003 K 91 h, iz okr. hranilnice in posojilnice v Idriji se je dvignilo 59158 K 63 h, na posojilu od iste hranilnice 109500 K, drugi dohodki 311 K 53 h.

Skupni stroški so 291533 K 87 h in sicer stane uprava in poslovanje 6883 K 46 h, ceste in ulice 3806 K 66 h, najemščina za tržno lopo 60 K, vzdružavanje vodovodov 1123 K 19 h, naprava rezervoarja 4276 K 92 h, stroški mestne klavnice 669 K 48 h, živinozdravniku 799 K 93 h, gasilnemu društvu za nočno stražo 900 K, za shrambo gasilnega orodja 144 K, za popravila 3 K 45 h. Za razno voznilo se je plačalo 1180 K 65 h, za revuze 5040 K 91 h. Podpose: Čipkarski šoli 200 K, šolarski delarni 100 K, godbenemu društvu 100 K. Vzdružavanje občinskih poslopij 4497 K 82 h, napravlja električne razsvetljave 6488 K, kurjava 750 K 25 h. Za nastanjevanje vojakov 201 K 74 h, za poštnino 56 K 84 h. Stavba realnega poslopja 98523 K 49 h, načrti 2450 K 65 h, stavbeno vodstvo 1230 K 16 h, centralna kurjava in vodovod 21000 K, uravnava prostora okrog realke 16414 K 72 h, pohištvo 5152 K 28 h. Plača realnemu posojilu 19187 K 46 h, za ravnateljevo stanovanje 476 K 72 h, za opravo kabinetov 5359 K 41 h, za izvestje 733 K, vzdružavanje igrišča 500 K, za obrabo

na roko, da ne bo duhovščina vladila težav. Škof Ricci je vse obljubil — skrivaj pa obvestil duhovnike, naj se pripravijo na revolucijo, čim napove Avstrija Napoleonu vojno.

Zandarmerijski zapovednik Robelot je kmalu zaznalo, da se je duhovščina začela sumljivo gibati.

Najbolje bi bilo, vse duhovnike kar na kratko fizilirati, kar po vrsti, se je večkrat jezik Robelot in marsikdo mu je ed sres pritrjeval, uvidevajoč, da so duhovniki tisti nesrečni živelji, ki je narodu in domovini najbolj škodljiv, ker vedno žrtvujejo korist naroda in domovine koristim cerkve in svojega stanu.

Policjski komisar Toussaint je posebno vroče pritrjeval Robelotu in rad citiral alzaški narodni pregovor:

Affen, Pfaffen, Fledermäuse, Juden, Ratten, weisse Läuse, Nehmen diese überhand, Ist kein Glück im ganzen Land.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Tretji del.

XXII.

Za Maro Damjanovo so prišli dnevi neskončne žalosti. Ze od meseca avgusta minulega leta ni bilo nobene vesti več o Konradu. Dolgo časa se je Mara tolažila, da Konrad ni bilo mogoče pisati, saj je bila velika armada prodrla v srce Rusije in od tam je bila zvezra z zapadno Evropo tako težka, da se pač ni moglo misliti na ekspediranje zasebnih pisem. Ker so tudi uradna poročila iz Rusije bila silno redka, ni Mara zapustila vera, da je Konrad živ in zdrav. Toda, odkar se je v Ljubljani zaznalo za požar v Moskvi in za grozotno katastrofo pri Berezini, tedaj je izgubila Mara vse upanje, da še kdaj vidi Konrada, tedaj je bila prepričana, da je obležal na zmrzlih tleh daljnje Rusije in tedaj jo je obšel obup s tako silo, kakor bi jo hotel uničiti. In naj-

strastnejša je bila zavest, da je ona sama pognala Konrada v smrt, ker je ona bila vzrok, da se je oglasil za vojno.

Stari Damjan je bil sram takot potr, da nai bil zmožen tolažiti svoje htere. Marina nema, brezsolzna bolest je starčka tako pretresla, da se ni upal svoji hteri pogledati v njene globoke, v brezmejnem obupanju svetlikajoče oči. Edini Kopitar je znal Mari vdahniti nekaj življenske moći. Dostikrat ji je reklo: »Mara, ali ni tisti najpopolnejši človek, ki zna premagati svoje gorie, pa bodi še toliko, in ki zna neustrašno prenašati življeno, tudi če bi je najraje od sebe vrgel?« Take in podobne besede so vedno zbudile v Mari voljo, da premaga svojo bolest in vsej za nekaj dni se ji je to tudi deloma posrečilo — ali samo za nekaj dni, potem je zopet omagala in stari Damjan si je ruval lase v strahu, da mu Mara nagloma umre.

Za svetovno znamenite dogodke se Mara v teh strašnih dnevih ni

upravo prepustil generalnemu intendantu grofu Chabrolu. Ta je do

telovadnega orodja 100 K, časopisom za razglate 246 K 44 h. Remuneracije 934 K 89 h. Davščine 1581 K 89 h. 5% obresti in 2% amortizacije posojila 17007 K 62 h, vloženo v okrajno hranilnico 57000 K, ubožnemu zavodu vrjenjo 3936 K, razni stroški 1618 K 84 h. Na račun ljubljanskega magistrata se je izplačalo 673 K.

Ker znašjo dohodki 299556 K 86 h in stroški 291533 K 87 h je koncem leta prebitka 8022 K 99 h.

Občinsko premoženje sestoji koncem leta 1903 iz gotovine 8022 K 99 h, hranilnih vlog 11543 K 57 h, državnih papirjev 2600 K, vrednosti občinskih poslopij 39900 K, premični 5400 K, realne šolske oprave, knjižnice in zbirki 18500 K, gasilnega orodja 5000 K, vodovodov 61000 K, skupaj je vredno premoženje 511066 K 56 h. Med pasivi je le dolg pri okrajni hranilnici in posojilnici v Idriji v znesku 300.000 K, torej je premoženje več vredno 211066 K 56 vin.

Ubožni zavod. Dohodki: Prebitek iz leta 1902 249 K, od mestne blagajne vrjeni denar 3936 K, obresti državnih zadolžnic 478 K 80 h, redni prispevki mestne blagajne 1680 K, vplačane globe 371 K 16 h, zapuščine 110 K 78 h, dario stavbene družbe 165 K 58 h, iz L. Čukovega skladu 305 K, A. Kavčičevega 1148 K, razni 2 K 12 h. Skupaj 8446 K 44 h. — Stroški: Redne podpore mestnim revzem 2506 K 60 h, izredne podpore 421 K, v hranilnico vloženih 4225 K 58 h. Skupaj 7153 K 18 h. — Prebitek 1293 K 26 h.

Premoženje koncem leta 1903: Gotovina 1293 K 26 h, državni vrednostni papirji 11400 K, hranilne vloge 11518 K h. Skupno 24211 K 27 h.

Ivan Ev. Kavčičeva dijaška in ubožna ustanova. Dohodki: Prebitek iz leta 1902 373 K 80 h, obresti državnih zadolžnic 1031 K 40 h, dolžnega pisma 104 K 80 h, skupaj 1510 K. — Stroški: Izplačane ustanove 944 K. — Prebitek 566 K.

Premoženje: Gotovina 565 K, državni vrednostni papirji 24900 K, hranilne vloge 2725 K 48 h, dolžno pismo 840 K. Skupno 29031 K 48 h.

M. V. Lipoldova ustanova. Dohodki: Prebitek iz leta 1902 9 K 78 h, za 2 kupona 8 K 20 h, skupaj 17 K 98 h. — Stroški: Izdane podpore 9 K 98 h. — Prebitek 8 K.

Premoženje: V gotovini 8 K, državni papir 200 K. Skupaj 208 K.

Dr. L. Gerbetzeva dijaška ustanova. Dohodki: Prebitek iz leta 1902 113 K 1 h, obresti drž. zadolžnic 105 K, skupaj 218 K 1 h. — Stroški: Izplačana ustanova 153 K 75 h. — Prebitek 64 K 26 h.

Premoženje: V gotovini 64 K 26 h, državna zadolžnica 2500 K. Skupaj 2564 K 26 h.

Anton Kavčičev ubožni sklad. Dohodki: Za 28 kuponov drž. zadolžnic 1148 K. — Stroški: Ubožnemu zavodu 1148 K.

Premoženje: 14 drž. zadolžnic v skupni vrednosti 28.000 K.

Amalije Mayer ubožna ustanova. Dohodki: Vzdignjene obresti 96 K 95 h, ki so se odstopile mestni župnijskemu uradu v Idriji.

Premoženje: Hranil. vloga 2448 K.

L. Leopold Čukov ubožni sklad. Dohodki: Prebitek iz leta 1902 431 K 96 h, obresti držav. zadolžnic 672 K, skupaj 1103 K 96 h. — Stroški: Izplačane ustanove in podpore 569 K, mestnemu ubožnemu zavodu 305 K, skupaj 874 K. — Prebitek 229 K 96 h.

Premoženje: V gotovini 229 K 96 h, drž. zadolžnice 16000 K. Skupaj 16229 K 96 h.

Vrednosti v občinskih blagajnih koncem leta 1903: V gotovini 10184 K 47 h, hranil. knjižice 28235 K 6 h, dolžno pismo 840 K, državne zadolžnice 85600 K. Skupna vrednost: 124.859 K 53 h.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. marca.

— **Osebna vest.** Gozdarski nadkomisar v Ljubljani, Ferdinand Pjetschka, je imenovan za gozdarskega svetnika.

— **Josip vitez Gorup.** Rojni dan g. Josipa viteza Gorupa bo dne 6. aprila in ne 6 marca, ker se je poročalo.

— **Kranjski deželni zbor.** Razpis deželozborske volitve na mesto dr. Brejca je sedaj tudi klerikalce prepričal, da z razpustom deželnega zbora ne bo nič. Tako lepo in ponižno so beračili pri ministru predsedniku, naj se jih vendar usmili in naj deželni zbor razpusti, sicer da morajo obupati. Po listih so naznanjali razpust kot gotovo stvar, dr. Šusteršič pa se je v delegaciji valjal v prahu pred vlado, samo da bi ugodila njegovi prošnji in raz-

pustila deželni zbor. Pa vse je bilo zmanj. »Kar ste skuhal — to tudi sami poklepjite«, je rekla vlada in dr. Šusteršič se je moral z dolgim nosom vrniti v Ljubljano. Žalostno je to za klerikalce, silno žalostno, kajti čim daje ne bo deželnega zobra, toliko bolj bode kmetsko ljudstvo občutilo posledice katoliške obstrukcije. »Slovenec« čenča sedaj, da je naša stranka v zvezi z baronom Heinom in z baronom Schweglem preprosila ministrstvo, naj ne razpusti. Oj, vi revice katoliške, kako ste smešne! Mi smo vendar čisto jasno in določno povedali, da nam je popoloma vseeno, da vlada deželni zbor razpusti ali ne. Ako misli vlada, da ji kaže kapitulirati pred obstrukcijo par tučatov podvijanih popov in njihovega žalostnega poglavaria — potem naj le kapitulira. Nas ne spravi v zadrego, pač pa samo sebe. »Slovenec« ve tudi povedati, da zaheta vlada, naj se urede razmere v kranjskem deželnem zboru do konca leta, sicer sledi razpust. No, če razmere uredi vlada, to se pravi, da prisli itak samo ob vladni milosti živečo klerikalno stranko, da odneha od obstrukcije, nimamo nič proti temu, potem bo pač deželni zbor funkcional, na drugo uredbo razmer pa še v sanjah ni treba misliti. Sicer pa se nam dodela, da to »Slovenec« pripovedovanje nima drugačega namena, kakor tolažiti klerikalce, da z razpustom zopet ni nič. Da bi se klerikalcev ne polastiilo preveliko obupanje, jih miri »Slovenec«, da se do konca leta razmere zboljšajo in da pride ali do kompromisa ali pa do novih volitev. Klerikalci naj se s tem leta tolažijo, če hočejo, saj bodo dostik malu spoznali, da je to — silno slaba tolažba.

— **Iz Št. Ruperta na Dolnjemskem** se nam piše: V »Slovenec« z dne 27. februarja t. l. zopet neki dopisun klerikalne stranke nekaj cbira mene podpisanega zastran nekih 35 K 60 h ubožnega denarja, da jih nisem vročil tistem, ki je pred tremi leti prevzemal županstvo. To je zopet manever zastran — občinskih volitev. Jaz sem dne 18. februarja 1901 predložil račun v prido za stopnika c. kr. okrajskega glavarstva in vseh novih, tistikrat izvoljenih svetovalcev gospodu županu. Vse vam je bilo na prosto pregledati in potem je bil vsako leto račun. Vsi ste vendar vsi dobro prevhali račune, še več, ko je bilo potreba, gotovo bili iztaknili tudi to napako, ki se mi zdaj naenkrat očita. Oni, ki je tistikrat županstvo prevzemal, naj le predloži tiste moje lastnoročno pisane akte in račune pa se bo videlo, kdo ima prav. Vsak čas sem pripravljen odgovor dat. Resnico pa povem, da to cítanje ni nič drugega, kakor pravo po obrekovanju klerikalne stranke, posebno sedaj, ko letajo okoli s svojimi belimi, plavimi in rudočimi listki in vabijo na volitev novih izbornih — kimotocev. Sedaj sem popolnoma izprevidel, da klerikalna stranka hoče preprijeti imeti. Dobro! To ni zadnje moje pismo. — Jože Bercar iz Kamnja pri Št. Rupru.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes se pojede tretjič in morda zadnjič v sezoni IV. Straussova komična opera »Cigan baron«. — V soboto se igra drugič L. Anzengruberja najznamenitejša narodna drama »Podkriževalci«, ki je dosegla pri premieri tudi na našem odrvu popoln uspeh. Anzengruber je prvak avstrijskih dramatikov in njegove kmetiske drame se prištevajo h klasični nemški literaturi. Strupena tendenca »Podkriževalcev« je zbuvala v reakcijonarnih krogih vodno bud odporn, a še nič ne mogel prerekati, da je Anzengruber prav v »Podkriževalcih« z neusmiljenim realizmom naslikal razmere na kmetih, kjer se dela javno menijo le pod vnebovijočim pritiskom neke vrsto duhovčine in njenih slepih agitatorjev. »Podkriževalci« niso protiverski ali protiduhovniška drama,

in go obrađajo svojo ost le proti zlorabi izpovednico in verskih naukov. Taka zloraba rodi tudi tragedije in onesreči cele okraje. V »Podkriževalcih« je podal Anzengruber krasno, včasih izredno zabavno, včasih žalostno sliko iz kmetskih slojev — analfabetov. Sami živi tipi in originali iz vrst dobrošrnega, a premehkega oratarja nam stopajo pred oči, in skoraj se nam zdi, da gledamo življenje v slovenski vasi v sedanji dobi. Ta drama se igra pri nas prav izborne ter imajo glavne vloge g. g. Verovšek, Danilova, Nučič, Danilo, Boleska in Dragutinovič. — Prihodnji tork se uprizori znamenita moderna noviteta, Šimačkova drama »V tujem zraku«.

— **Veliki koncert »Glasbone Matice«.** Za prihodnji koncert, ki bode v soboto, dne 12. marca, je izredna skupna izkušnja ženskega in moškega zobra v petek, dne 4. marca ob 8. uri zvečer. Ker prihodnji teden zaradi orkestralnih izkušenj ne more biti izrednih pevskih vaj, naj cenjeni člani pevskega zobra to upoštevajo in sigurno polnoštevilno pridejo k intranji pevski vaji.

— **Slovensko trgovske društvo »Merkur«** priredi v soboto, dne 5. t. m. ob 9 uri zvečer v društvenih prostorih predavanje. Predaval bo g. dr. Konrad Vodušek o konkurenčih. Vabileni so tudi nečlani. Obenem naznajamo, da je za preteklo soboto napovedano predavanje moralo radi bolezni g. predavatelja izostati in se bo le to pozneje vršilo.

— **Slovenski umetniki na Dunaju.** Pred kratkim smo poročali, kako izvenredno pohvalno se je izrazila dunajska »Zeit« o razstavi slovenskih umetnikov na Dunaju, danes hočemo navesti sodbo drugega uglednega dunajskega lista, namreč »Neue Freie Presse«. »N. F. Presse« piše včerajnjem večernem listu pod naslovom »Slovenische Maler« tako-le: »Presenečenja se vendarle dogajajo! Nakrat se je odkrita pri Miethkeju (Salon, kjer so razstavili slov. umetniki svoja dela. Opomb. uredništva) na novo cela avstrijska pokrajina! O slovenskih slikarjih se je razen na Kranjskem in Južnoštajerskem še težko kje slišalo. Sedaj pa so nenašoma stopili na plan, sami novinci ljubljanske okolice, ki pa prav pošteno izpoljujejo svoje mesto. V celoti napravi ta razstava vtip, da je v njej mnogo svečje in resolutev nadarjenosti, pred vsem pa mnogo temperamenta in mnogo poštenje ljubezni do umetnosti. Večina teh slikarjev je bila pač vzgojena v Monakovem — nekaj jih živi tudi tamkaj — vendar pa so plodonosno vplivali tudi pariški vtipi, zlasti Monetova šola. Posamezne razločevati, je za sedaj še malo težko. Skupno domovinsko obiležje je močnejše, kakor individualno diferenciranje. Vendar pa se zdi, da sta Ivan Grohar, (ki živi na Dunaju) in Rikard Jakopič v Ljubljani najboljši moža. Grohar ni samo izredno spreten neimpresionist, ampak njegove pokrajinske slike dišejo neko posebno poezijo, v njih je nekaj solučnožarkega, vibrajočega, kar izredno ugaja. Pri Jakopiču vzbudi opetovanje zanimanje resen in slovesen ton, ki je v njegovih slikah in kateri jim daje značaj nekaj resnično doživetega. Takisto je tudi razdelitev barv izrazita in živa. Prisrčne male pokrajinske slike vplivajo s svojim liričnim miljejem. Mat. Sternen je pred vsem izboren portretist. Razdelitev barv spominja pri njem na Herterika ali Knirra, semele poteze njegovega čopica pa na Habermann. V Ferdu Veselu pa je nam pred vsem pozdraviti slikarja mraku. Pri tem pa ima on to posebno nadarjenost, da ume pikantno razsvetliti temni temeljni milje s finimi žarki. Razstava ima samo eno napako: preveč se podaja! Dasi razstava na vsakogar močno vpliva, vendar bi še vplivala močnejše, ako bi vsak umetnik razstavljal svoje najboljše delo! Ničesar ne moti v umetnosti bolj, kakor kar je nepotrebna. In tukaj je žal mnogo nepotrebna, to tembolj ker je vsele tega dvorana s slikami prenapolnjena. Vendar pa naj nikdo ne zauditi, si ogledati to razstavo. Takšno odprtite nuditi vsejek nekaj veselega, ker vpliva s silo prijetnega presenečenja.«

— **Za deželno kulturno.** Kmetijska družavnica v Mokronugu je kupila tik trga veliko njivo, kjer napravi sadno drevesnico in gozdarski vrt. Obenem prepusti šolski občini stavbeni prostor za novo 6-razrednico, ki se začne graditi že prihodnji mesec.

— **Za turiste!** V soboto, dne 5. t. m. ob 8 zvečer je v Šoštanju sestank turistov in prijateljev slovenskih planin in dolin v svrbo ustanovitev Šaleške podružnice »Slovenskega planinskega društva«. Kakor smo izvedeli, prdejo tja za stopniki osrednjega cdbora iz Ljubljane in od Savinjske podružnice iz Gornjega grada. Upati je, da se snide v Šoštjanu ta večer vse, kar je navdušeno za lepoto slovenske domovine; zlasti je pričakovati večje število Caljanov, Sovenjegradičanov itd. Vsakdo dobro došel!

— **Policej — ropar.** V Gradiču so zaprli mestnega redarja Salhofera, ki je bil v zvezi z nevarno roparsko družbo Jos. in Henrik Meihart in Hans Schuller, kateri so prijeli v Mariboru, ko so prišli prodajati raznito ukrazeno zlatino. V redarjevem stanovanju so našli mnogo zlatnine in srebrnine, ki je bila lani pokradena iz raznih lirčnih miljejem. Mat. Sternen je pred vsem izboren portretist. Razdelitev barv spominja pri njem na Herterika ali Knirra, semele poteze njegovega čopica pa na Habermann. V Ferdu Veselu pa je nam pred vsem pozdraviti slikarja mraku. Pri tem pa ima on to posebno nadarjenost, da ume pikantno razsvetliti temni temeljni milje s finimi žarki. Razstava ima samo eno napako: preveč se podaja! Dasi razstava na vsakogar močno vpliva, vendar bi še vplivala močnejše, ako bi vsak umetnik razstavljal svoje najboljše delo! Ničesar ne moti v umetnosti bolj, kakor kar je nepotrebna. In tukaj je žal mnogo nepotrebna, to tembolj ker je vsele tega dvorana s slikami prenapolnjena. Vendar pa naj nikdo ne zauditi, si ogledati to razstavo. Takšno odprtite nuditi vsejek nekaj veselega, ker vpliva s silo prijetnega presenečenja.«

— **Umrl je v Dornbergu vpojeni nadučitelj, in posestnik gosp. Ignacij Križman v starosti 66 let.**

— **Občinske volitve v Trstu.** Včeraj so se razglasili volilni imeniki za občinske volitve, ki se vrše v začetku maja.

— **Štrajk v Trstu.** Izlagalci v pristanišču so vstavili včeraj delo, ker jim niso hoteli zvišati plač.

— **Izobraževalno, zabavno in podporno društvo »Zvezda« na Dunaju (III., Scienbrückengasse št. 13) priredi v nedeljo, 6. t. m. v dvorani »Zum Regensburgerhof«, Dunaj, I. Sonnenfelsgasse št. 2 zabavni večer.**

— **Morci na Prusku.** Iz Berlina je neka velika firma (Paul F. Schulz) poslala na Kranjsko svoj časnik in sicer pod naslovom: Herrn X. Y. in Z. Krajin — Deutsches Slovenien. Ta je dobra, kaj, ta

govo življenje in Vegovo znanstveno in militarično delovanje le malo znano, opozarjam na ta nemški spis z dostavkom, naj se naročila nasnajmo z dopisico pisatelja in založnikom gosp. Fridolinu Kaučiču, stotniku na Dunaju, V. Matzleinsdorferstrasse Nro. 37. C-na knjigi s poštnim vred je 1 K 20 h.

— **Banka Slavija** So v nobenem letu dosedanjega 35letnega delovanja tega zavoda ni izkazal oddelek za življensko zavarovanje tako ugodnih vseh, kakor v ravnomark minolem letu. — Podano je bilo v tem letu ravnateljstvu 7777 zavarovalnih oglasov na kapital 21.227 100 K. — Sprejetih pa je bilo 6480 oglasov na zavarovan kapital 17.690.700 K. — V istem letu izplačano je bilo po umrilih zavarovanih kapitala 1.111.972 kron 25 vin., kapitala na doživljajte 398.402 kroni 29 vin., rent in penzij 38.082 K 83 vin., skupno tedaj v oddelki življenskih smrtnih v enem letu 1.548.457 K 37 vin. V dobi obstanka zavoda pa se je vobde v vseh oddelkih izplačalo nad 70.000.000 K. Poleg teh izplačil pa je banka »Slavija«, ker je v zajemni zavod, razdelila svojim članom življenskega oddelka še nad 1.200.000 K dividende. — Doka zana v velikem razvoju oddelkov življenskih, je predvsem nenavaden rastota zavarovalnika, katera je v letu 1903. dosegla uvaževanja vredno višino 3.803.712 K 80 vin. Vsi rezervni fondi so presegli koncem preteklega leta znesek 30.000.000 K. Z uspehom teh je jasno, da banka »Slavija« v nedosegljivi meri izvršuje svojo narodnogospodarsko zadajo.

— **Iz Šiške** se nam poroča: Včeraj je priredila gospa Teodorovič v Šišenski čitalnici deklamatorič

— Samomor nune. Sestra znane generala Baratierija, ki je živel kot nuna v nekem milanskem samostanu, se je usmrtila.

— Zima v Italiji. Po celi Lombardiji je zadnje tri dni neprehoma snežilo. Temperatura je padla pod niščo.

— Ubegli vinski trgovci. Dunajski vinski trgovec neki Kerpen je bil obsojen zaradi sleparških manipulacij na 120.000 kron globe. Tudi kazenska pravda tekel proti njemu, vendar ga je sodišče proti kavciji pustilo na svobodi. Tedni pa je Kerpen zbežal v Ameriko.

— Strašna petna vojaška straža. Neki vojak 45. polka je moral v Przemyslu stati na straži pri pokopališču. Grozil je že naprej, da se ustrelji, ker se boji duhov. In res se je ustrelil s svojo puško. Tudi prihodnji vojak, ki bi moral stražiti pokopališče, je izjavil, da se ustrelji. Vojška oblast je vsled tega nastavila dva vojaka za stražo.

— Unor na ulici. V Budimpešti je nezan človek v največji ulici ustrelil elegantno oblečenega gospoda ter zbežal.

— Najstarejši človek. V sirotišnici v Novem Brunšviku (Severna Amerika) je umrl 132letni Noah Raby, najstarejši znani človek na svetu. V sirotišnici je preživel pol stoletja.

* **Tuberkuloza na Ogrskem.** Razen v Rusiji ni nikjer toliko jetičnih ljudi kot na Ogrskem. Po statistiki smrtnih slučajev je na Ogrskem do 500.000 jetičnih bolnikov. Samo v Budimpešti je med umrliimi vsako leto okoli 20% jetičnih.

Književnost.

— „Slovenski Sokol“. Št. 2. tega izbornega lista ima naslednjo vsebino: 1. Pripravljamo se, dovršujmo se! 2. Naša naloga, smer in cilj. 3. Sokolski telovadni sistem. 4. II. izlet slovenskega Sokolstva. 5. Vestnik slovenskega Sokolstva.

— **Slovanska knjižnica.** Snopič 128.—131. obsega „Pričestvo o Petru Velikemu“, poslovenil po petem ruskom izdanju A. Petruševskega Ivan Steklasa. Ta knjiga obsega 312 strani. V teh pričestvih se na zanimiv način popisuje življenje in delovanje velikega ruskega carja-informatorja. — Snopič 132.—133. obsega Frana Govékarja in narodno igro „Legijonarje“, ki je v tekoči sezoni na ljubljanskem odru dosegla tako lep uspeh. Dodana je slika A. Verovška v vlogi Boštana Ježa.

— **Ante Ž. Cividini:** Odjeci gorski. St. 46. Ta drobna, elegantno opremljena knjižica obsega pesmi lirskega in epskega značaja. Pesmi kažejo, da je pisatelj lep talent.

Telefonska in brzjavna poročila.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd 3. marca. General Flug javlja, da so ruske patrule prišle do 12 vrst južno Pjöngjanga. Dne 29. m. m. zjutraj so se približali mestu. Poročnik Lončakovo je s tremi kozaki napadel sedem japonskih oficirjev, ki so pa zbežali v mesto, kjer je nastalo veliko razburjenje. Japanski streliči so zidov in utrdbo streljali na rusko patruljo. Ta se je približala mestu na 700 korakov. Videla je, da je okrog mesta mnogo novih utrdbo. Vojštva je v mestu kakih 1000 mož.

London 3. marca. Reuterjev birō javlja, da so Rusi zasedli Andžu in Jengtsijeng. Guverner je zbežal. Rusi so se polastili uradnih papirjev. V Andžu je 40 Rusov, v Autun u 2000. Rusi se koncentrirajo pri Liaojangu. Japonci so mnenja, da še ni pričakovati večje bitke in da je sploh ne bo na jugu reke Jalu.

Petrograd 3. marca. „Sev. Agent“ naznanja, da so v Čifu dobili 7 trupel japonskih pomorskih ščakov, v Vajhajvaju pa 50. Sodi se, da so se po napadu 25. m. m. nekatere poškodovane japonske ladje potopile vsled viharja na morju.

— London 3. marca. „Standard“ trdi, da je mandžurska železnica pri Njuguti v daljavi dveh km razdrta in brzjavna zveza z Vladivostokom pretrgana. Na jugu od Mukdena gradi na tisoči Kitajskih kuličev utrdb.

— Pariz 3. marca. V Port Arturju so zaprli 20 Kitajcev, ki so

japonskim ladjam dajali znamenja.

Petrograd 3. marca. General Flug javlja, da so ruske patrule prišle do blizu Jenkjanga in Gensana. V Jenkjangu je 6000 Japoncev. Pri Port Arturju in v Mandžuriji je vse mirno. Zapadel je sneg. Mraza je 10°.

London 3. marca. Iz Vladivostoka se poroča, da so Japonci pri Sandjinu izkrčali 2000 mož, ki marširajo na Macerhaue.

Berolin 3. marca. „Loc. Anz.“ javlja, da so Japonci v russkem zalivu tik Vladivostoka izkrčali večji oddelek vojaštva.

Petrograd 3. marca. Aleksejev je naznal carju, kar mu je sporočil admiral Stark, da se namreč japonsko brodovje 28. in 29. m. m. ter 1. in 2. t. m. ni pojavilo pred Port Arturjem. Ruske križarke so rekognoscirale na morju do 60 pomorskih milj okrog Port Arturja, a Japoncev ni bilo videti.

Lvov 3. marca. Sinoči so bile tu velike demonstracije. Vzrok so dale hišne preiskave, ki jih je vlada izvršila pri nekih socialnih demokratih. Visokošolci so priredili zvečer shod, na katerem so pozvali opozicionalne poslance, naj radi omenjenih hišnih preiskav v parlamentu energično nastopijo. Zajedno so sklenili rezolucijo, v kateri je izrečena želja, naj bi bili Rusi poraženi, ker le tako zamore ruski narod doseči svobodo. Kakih 500 dijakov je potem demonstriralo pred uredništvom listov „Slowie Polskie“ in „Galičanin“ ter razbilo okna pri maloruskem narodnem domu. Policia je demonstrante razgnala. Naenkrat je nekaj zabliskalo — in konji policajev so se splašili. Eni menijo, da so dijaki sprožili raketo, drugi trde, da se je strelijalo iz revolverja. Trije dijaki so bili aretirani; pri enem so baje dobili nabit revolver.

Budimpešta 3. marca. Ministrski predsednik Tisza se je v današnji seji poslanske zbornice z zadnjim apelom obrnil do opozicije. Rekel je, da spravlja obstrukcionisti s svojo brezvestno obstrukcijo domovino v nevarnost. Ogrska pa mora eksistirati in če obstrukcija ne odneha, porabi vlada proti nji naj-energičnejša sredstva.

Gospodarstvo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Meseca februarja t. l. se je vložilo pri Ljubljanski kreditni banki na vložne knjižice in na tekoči račun 1570 677 K 93 h, vzdignilo pa 920 086 K 85 h. Skupno stanje vlog je bilo koncem meseca februarja t. l. 6,586 854 K. 73 h.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu februarju 1904 je 277 strank vložilo 75.822 K 45 h, 202 stranke vzdignile 53.631 K 92 h, torej včas vložilo 22.190 K 53 h, 6 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 4340 K, 112 menic se je eskomptovalo za 60.540 K, stanje vlog 2,740.464 K 75 h, denarni promet 443.875 K 32 h. Vseh strank je bilo 889.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu svetovanju 1904 je 226 strank vložilo 56.432 K 39 h, 109 stranke vzdignile 24.119 K 40 h, 11 strankam izplačalo se je posojil 18.920 K, stanje hranilnih vlog 944.528 K 30 h, stanje hipotečnih

posojil 669.907 K 42 h, denarni promet 132.850 K 83 h.

Okraina hranilnica posojilnica v Škofiji Luki. V mesecu februarju 1904 je 99 strank vložilo 30.978 K 94 h, 44 strank dvignilo 25.022 K 21 h, 6 strankam se je izplačalo posojil 6.800 K, stanje hranilnih vlog 479.688 K 84 h, stanje posojil 485.926 K 05 h, denarni promet 100.211 K 69 h.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu februarju 1904 so 504 stranke vložile 116.523 K 80 h, 295 strank dvignilo 74.809 K 24 h, 4 strankam se je izplačalo posojil 7.200 K, stanje hranilnih vlog 3.239.755 K 30 h, stanje posojil 1.964.528 K 31 h, denarni promet 275.038 K 19 h.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu februarju 1904 je 286 strank vložilo 123.785 K 84 h, 230 strank vzdignilo 76.578 K 98 h, 16 strankam se je izplačalo posojil 16.350 K, denarni promet 308.751 K 84 h.

Forman (klorovani methylovinyl ether metacrylate), na klinikah preizkušen, ki so ga zdravniki že pogosto označili kot naravnost idealno sredstvo proti nahtu. Za labek nahod zadostuje „Formanova“ bata (pušice po 40 vin.) za hujši nahod pa naj se po zdravnikovem nasvetu — rabijo „Formanova“ pastile (75 vin.) za duhanje s posomo inhalacijske steklenice. Učinek je čudovit, spodenka nahoda domala neznomatljiv. Forman se dobiva v vsaki lekarni. II 508-3

Se dobiva povsod!
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Crème 40
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Oblastveno konces.

vzgajališče

javna realka, pripravljalni razred, državno-veljavna izpričevala

Artur Spender

DUNAJ, XV., Neubaugürtel 36.

Ustanovljeno 1849. 219-7

„APENTA“

„Ena najboljših solinskih, odvajajočih rudinskih voda“.

Josip Lapponi

telesni zdravnik Nj. Svetosti papeža.

Zapisujem grenko vodo „APENTA“ v bolnišnici, kakor tudi v privatni praksi in sem jo spoznal kot res izvrstno.

Prof. G. Mazzoni

primarij, docent patologije, kirurgije in ginekologije.

„Prav ta voda je najboljša za zdravljenje kroničnega zaprtja.“ 331-5

Dr. Lancereaux

profesor na medicinski fakulteti v Parizu; predsednik „Académie de Médecine“.

Dobiva se v velikih in malih steklenicah v lekarnah itd.

Izklučno razpolaganje: S. UNGAR ml., c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, I., Jasomir, Gottsstrasse 1.

Zalogi v Ljubljani: Michael Kastner in Peter Lassnik.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 26. februarja: Marija Brolih, kuvarica, 86 let, Pred Škofijo št. 14, ostarelost.

Dne 28. februarja: Neža Endlicher, tajnika žena, 40 let, Gradska ulica št. 8, ostarelost. — Marija Steinbauer zidarjevački, 10 mes., Sv. Petra nasip št. 57, vnetje sopilnih organov.

V deželnih bolnicah:

Dne 26. februarja: Fran Hribar, črevljár, 27 let, jetika.

Dne 28. februarja: Herman Schweighofer, stotnikov sin, 6½ leta, prisad.

Listinsa uredništva.

Gosp. dr. J. C. Oblak v Ljubljani: Potujemo, da v letoski sezoni niste spisali ne enega poročila o gledaliških predstavah za naš list.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurs dnevi borzo 2. marca 1904.

Naložbeni papirji.

Dinar Blago

4 ½% majeva renta . . . . .

99 45 99 55

4 ½% srebrna renta . . . . .

99 40 99 60

4 ½% avstr. kronska renta . . . . .

99 50 99 70

4 ½% zlata . . . . .

1 ½ 25 118 45

4 ½% ogrska kronska . . . . .

97 — 87 20

4 ½% zlata . . . . .

1 ½ 80 117 —

4 ½% posojilo dežele Kranjske . . . . .

100 — 100 —

4 ½% posojilo mesta Spljet . . . . .

100 — 100 —

4 ½% avstrijski Zader . . . . .

99 60 100 —

4 ½% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . . . .

99 50 100 100

4 ½% češka dež. banka k. o. . . . .

100 — 100 40

4 ½% zl. post. p. a. g. d. hip. b. . . . .

105 40 106 40

4 ½% zl. post. p. a. innerst. hr. . . . .

101 — 102 —

4 ½% ogrska kronska . . . . .

100 — 101 —

4 ½% zl. ogr. hip. banke . . .

Velika klet

novozgrajena, suha, sveta in zračna (transito) v bližini državnega kolodvora, pripravna za špecijsko blago kakor tudi za vinskega trgovca, se da v najem. Več se izve pri lastniku v Šiški, Kolodvorska cesta št. 181. 598-2

Zaradi preselitve
se daje v zakup

hotel Štemarje'

v Škofji Loki.

Dobro vpeljana obrt z lastno vožnjo z omnibusi in dobro idočo fiakarjo. 14 lepo opravljenih sob za tuje. Velika klet, pripravna za trgovino z vnom. Vse v najboljšem stanju. Bogat inventar. Spretni, kavejci zmožni zakupnikom naj se obračajo na lastnico R. Daneu v Škofji Loki.

Resna ženitna ponudba.

Mlad trgovec v večjem mestu, dobrega značaja, z 40.000 K premoženja želi v svrhu ženite takoj stopiti v resno korespondenco zvezdo z 18-24 let staro gospodinjo, ki ima veselje do trgovine in 20.000-40.000 K premoženja.

Le resne ponudbe s sliko naj se pod siro „Mlad trgovec“ do 15. marta t. l. pošilja upravitelju „Slov. Naroda“. 554-2

Za tajnost se jamči.

V hiši, Kolodvorske ulice štev. 22

je več starih, dobro ohranjenih

vrat in oken na prodaj.

611-1

Kdor želi kaj kupiti, naj se blagovoli oglašati v pisarni delniških pivovaren, Sodnijske ulice št. 4.

Trgovina z železnino
Valentin Golob
(prej Andr. Druškovič)

Ljubljana, Mestni trg 10 *

Posoda za mast.
nateze za gnjat, robe iz kostarja, kolačnike, posode za mast, lonce za perilo, zaliavače, žehtarje, konvice za mleko in petrolej itd. — vse domače trpežno ročno delo; štedilna ognjišča, stavne potrebščine, železniške šinje, nosilce, roman in portland cement, poljedelske stroje tovarne Umrath & Co. v Pragi.

Velika zalogal tehnic, učenič in meril, mesoreznici, plah za vozove in pristno poznačenih nagrobnih krizev.

Staro kovino, baker, medenino, svinec, cín in cink kupuje v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah. 609-1

Nateza za gnjat.

Kotel za gnjat.

priporoča veliko zaloge razne železnine, kuhinjske posode, nateze za gnjat, robe iz kostarja, kolačnike, posode za mast, lonce za perilo, zaliavače, žehtarje, konvice za mleko in petrolej itd. — vse domače trpežno ročno delo; štedilna ognjišča, stavne potrebščine, železniške šinje, nosilce, roman in portland cement, poljedelske stroje tovarne Umrath & Co. v Pragi.

Velika zalogal tehnic, učenič in meril, mesoreznici, plah za vozove in pristno poznačenih nagrobnih krizev.

Staro kovino, baker, medenino, svinec, cín in cink kupuje v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah. 609-1

Nateza za gnjat.

Kotel za gnjat.

Važno!!

Higienična novost! Patentovano v vseh kulturnih državah!

Klozetni podložni papir.

Največja snažnost. Varstvo proti infekciji pri porabi klozeta.

Zdravniško vsestransko priporočano.

Vzorci in cenik na razpolago.

Gospodje hotelirji, restavraterji in kavarnarji imajo pri porabi naših patentiranih avtomatov velik materialni dobiček.

Na tozadovna vprašanja daje radovoljno pojasnila tvrdka Bellmond & Co., Dunaj, Schönbrunnerstrasse 66, in

F. NUČIČ, Ljubljana, Privoz 3

I. kranjsko podjetje za razširjanje oznanil in prodaja patentovanega klozetnega papirja potom avtomatom.

Klozetni avtomati so na nastopnih krajeh v rabi: V Ljubljani: Hotel pri Južnem kolodvoru, hotel pri Lloydu, hotel pri Slonu. Restavracije: Fantini, Kenda (Narodni dom), Rasberger (G. Auer), pri Roži, Židovske ulice, Avguštin Zajec, Rimska cesta 24, Kavarne: Austria, Evropa, Kasino, Kirbisch (slasčičarna), Narodna kavarna, Valvasor. Na deželi: Kočevje: hotel pri Pošti. Ribnica: hotel Arko. Sava-Jesenice: v kantini industrijske družbe.

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgovina v modernim blagom, B. Schmelzer, tovarna stolov, L. M. Ecker, stavni klepar, Ivan Jax in sin, zalogal šivalnih strojev, F. Kaiser, puškar, R. Weber, urar, A. Barle, krojač, F. Lipovšč, mizar, F. Ziller, tovarna kisa, Iv. Kestev, manufaktura trgovina, Brata Eberl, trgovina z barvami in se sklicuje na priporočilo avtomatne reklame.

333-5

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opozarja, da naj se pri nabavi blaga obrača na nastopne firme: Ernst Sark, trgov

Kufek

**Od tisočev
zdravnikov
priporočena
Najboljša
hrana
zdrave in na želodcu bolne
otroke.
Jzborni se je obnesla pri
bluvanju, črevesnem kataru,
driski, zaprtji i. t. d.
Otroci vspevajo izvrstno
pri tem in ne trpe prav
nič na
neprebavljivosti.
Dobi se v
lekarnah in drogerijah
Tovarna R. Kufek
BERGEOFORF-
HAMBURG IN DUNAJ, I.**

**Otroška
moka**

Zdravo **laneno seme** v balah
po
100 kg.
prodajamo in razpolajamo
s povzetjem po K 23.—.

Pri večjih naročilih primeren popust.

A. Janečović & Turčić
trgovina z žitom in zemeljskimi pridelki vsake vrste
Sisek (Hrvaško). 587-3

Inženir
J. MIKULA

tehnični birô v Ljubljani

Mestni trg štev. 19

priporoča kot zastopnik

tovarne za stroje Andritz
delniška družba

tovarna v Andritzu pri Gradcu
prometno ravnateljstvo na Dunaju, I.,
Kohlmarkt 1

parne in plinove stroje, turbine vseh preizku-
šenih sistemov, parne kotle vseh vrst,
samotežnike na roke in z električno gonično
silno, valjčne naprave, rudokopski in fužinski
stroji, naprave za vodne postaje, vodne samo-
težnike, obračalnike, premikalne odre, vodilne
cevi iz litega železa in iz železne pločevine,
transmisije, ventilatorje, kompresorje, naprave
za lesne brusilnice, za celulozne in papirne
tovarne, za litje železa, kovin itd.

448-5

Projekti in proračuni za
popolne parne, turbinske in
sesalne plinove naprave
— brezplačno. —

Najboljše reference iz vseh delov
monarhije.**Lepo stanovanje**

se odda za 1. maj. 357-23

J. J. Naglas, Turjaški trg št. 7.

Dečekstar 15 let, s 3 razredi ljudske šole,
želi rastopiti v učenje h kakemu roko-
delškemu mojstru.Natančnejša pojasnila daje mestno
županstvo v Idriji. 578-3**„Škrat“**edeni slovenski humoristično-sati-
rični tednik, ki prinaša izključno
originalne slike.Izhaja v Irstu vsako soboto.
Naročnina za vse leto 6 X, za
pol leta 3 X. Posamezne številke
se prodajajo po 10 stotink.
Zahtevajte brezplačne številke na ogled!**Slastna
pijača****Talanda Ceylon-čaj.**Ne vpliva vznemirjajoče, temveč kre-
pilno na duhu in telo:St. 1 v zavojih po 20, 30, 125 vln:
" 2 " " 24, 60, 150 "
" 3 " " 32, 80, 200 "Dobiva se
v vsaki večji drogeriji
in špecerijski trgovini.**Anton Aškerc** 2-27**Zlatorog.**To krasno narodno pravljico o
Zlatorogu je pesniško obdelal sedaj
Aškerc, in to popolnoma drugače,
nego je bila znana doslej po Funtovem
prevodu nemške Baumbachove
idile. Aškerc se je tesneje oklenil
pravljicne snovi tako kakor jo je bil
zapisal rajni Deschmann ter pridržal
tudi demona „Zelenega lovca“. Tako
je ustvaril Aškerc iz narodne prav-
ljice čisto novo, svojo epsko pesnitev;
zato se nadelamo, da zaslovi sedaj
med nami tudi njegov izvirni,
slovenski „Zlatorog“.

Izšel je v založbi

L. Schwentner-ja
v Ljubljaniin velja broširan 1 K 60 h, po pošti
1 K 70 h.**Zelle & Kary-jev****Najboljše
čistilno sredstvo**

za vsako boljše obuvalo.

Rumeno in črno.

Posebno priporočljivo za čevlje iz
boxalins-, escaria-, chevre-
aux- in lakovega usnja.

Dunaj XII/1. 330-5

Krojaški salon za gospode

IVAN MAGDIĆ

Ljubljana, Stari trg št. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po
najnovejših journalih iz najmodernejšega in naj-
boljšega tu- in inozemskega blaga. 521-4**Naročajte izborne****Ijubljansko delniško pivo**
iz pivovaren

v Zalcu in Laškem trgu.

— Naročila sprejema —

Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

Tovarna za kruh in pecivo**KANTZ v Ljubljani**

priporoča

pravi rženi kruh, mešan in črn.

Sočnost in dobri okus pridobivata temu izdelku priznanje vsega občinstva.

Na mednarodni razstavi za živila v Bordeauxu je
dosegel z drugimi izdelki te tovarne najvišjo odliko (ča-
stni križ in zlato svetinjo z diplomo).

Prodaja se v hlebih in štrucah po 40 in 20 vin.

Naročila z dežele se najtočneje izvršujejo.

Velika zaloga najfinjejšega nasladnega peciva,
biškotov in suhorja. 163-15

Vsak dan poslednja sveža peka ob 1/2. zvečer.

Dvanajst podružnic in prodajalnic.

Higienski transportni vozovi za kruh in pecivo.

Kaj je in kaj obsegaravnokar v c. kr. dvorni in državni tiskarni
dovršeno delo, ki sta ga pospeševali vis. c. kr.
ministrstvi notranjih zadev in za trgovino:**Austrijski centralni kataster**Ta doslej prva izdana, na podlagi avtent. uradnih podatkov sestavljena
edina popolna**Adresna knjiga za vse*** * * **Austrijsko**obsega v 10. oz. 11. zvezkih, ki se lahko posamič kupijo:
Vse protokolirane in neprotokolirane trgovske, industrijske in

obrtni obrate in natančno oznamenilo njih protokoliranja.

Vse naslove abecedno urejene po deželah, krajih in obrtih.

Abecedno urejeni zaznamek strok za vse zvezke.

Popolni LEKSIKON KRAJEV in POŠT. 3182-25

V vsakem zvezku v c. kr. vojaško-geografskem zavodu na-
pravljeni zemljevid dolične dežele.Natančno oznamenilo vsake mestne, tržke ali krajevne občine,
oziroma kraja.

Pri vsaki občini se tudi dalje natančno razvidi:

okrajno glavarstvo in okrajno sodišče, obseg, število pre-
bivalstva, občevalni jezik, cerkvena oblastva, šole, poštne,
železniške, paroplovne, brzopavne in telefonske postaje.

Cena zvezkom:

Zv. I. DUNAJ . . . . . K 13- . . . . . Zv. VI. PRIM. I. DALM. . . K 8.60

Zv. II. SP. AVSTRIJSKO . . . . . 14.80 Zv. VII. TIR. I. PREDARL. 12.-

Zv. III. G. AVST. I. SLCB. . . . . 11.80 Zv. VIII. CESKO (dva dela) 32.-

Zv. IV. STAJERSKO . . . . . 10. — Zv. IX. MOR. I. ŠLEZIJA 25.-

Zv. V. KOR. I. KRAJSKO . . . . . 8. — Zv. X. GAL. I. BUKOV. 27.-

Naroča se v

KATASTERSKI ZALOGI, Dunaj IX. Hörlig. 5.

kakor tudi v vsaki knjigotržnici tukaj in v inozemstvu.